

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع MPH

عنوان:

بررسی عملکرد نظام ارجاع در برنامه پزشک خانواده در دانشگاه علوم

پزشکی جیرفت در سال ۱۳۹۳

توسط: احسان موحد

استاد راهنما: دکتر رضا دهنویه

استاد مشاور: دکتر محمد رضا بانسی

سال تحصیلی: ۱۳۹۳-۱۳۹۴

***Evaluation of the Referral System Situation in Family
Physician Program in jiroft University of Medical Sciences.***

A Thesis Presented to the Graduate Studies

By

Ehsan Movahed

In partial fulfillment of the requirements for
The degree of Mph in:

Reforms Management Health System

Kerman University of Medical Sciences

February

۲۰۱۵

چکیده

مقدمه و هدف: سطح بندی نظام مراقبت سلامت به منظور کاهش هزینه، ایجاد عدالت و امکان دسترسی آحاد مردم به خدمات مورد نیاز انجام می گیرد. نظام ارجاع به عنوان پل ارتباطی، ارائه دهندگان و دریافت کنندگان خدمات را از پایین ترین سطح به سطوح بالاتر و بالعکس هدایت می نماید. این مطالعه به منظور بررسی عملکرد نظام ارجاع در برنامه پزشکی خانواده و بیمه روستایی در دانشگاه علوم پزشکی جیرفت انجام گرفت.

مواد و روشها: مطالعه از نوع مقطعی بوده که در نیم سال اول ۱۳۹۳ انجام گرفت ۳۰ درصد مراکز مجری برنامه پزشکی خانواده و بیمه روستایی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی جیرفت، مجموعاً ۱۹ مرکز از کل ۵۸ مرکز مجری به صورت تصادفی منظم انتخاب و در هر مرکز منتخب ۷ تا ۸ بیماری که با ارجاع پزشکی خانواده به سطح ۲ مراجعه و خدمات سطح ۲ را دریافت نموده و در زمان پرسشگری در منزل خود حضور داشتند، با مصاحبه ساختارمند مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه محقق ساخته شامل ۲ بخش متغیرهای فردی و رعایت قواعد نظام ارجاع از قبیل مراجعه به پزشکی خانواده با ارجاع از خانه بهداشت، خواست ارجاع به سطح ۲، انتخاب پزشکی سطح ۲، نوع خدمات سطح، ارائه پس خوراند، مراجعه مجدد به سطح ۱، ثبت اطلاعات در پرونده سلامت و موارد دیگر بوده که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفت.

یافته ها: از ۷۰۰ بیمار ارجاع شده به سطح ۲ که موفق به دریافت خدمات شدند، ۴۸۳ نفر (۶۹ درصد) زن بودند ۱۸۲ نفر ۲۶ درصد از بیماران ارجاع شده، فرم ارجاع از خانه های بهداشت را به همراه داشتند. ضرورت ارجاع ۳۹۵ نفر (۵۶/۴ درصد) بنا به تشخیص پزشکان خانواده بوده است. پزشکان متخصص سطح ۲ برای ۲۳۸ بیمار (۳۴ درصد) ارجاعی پذیرفته شده، نتایج ویزیت را به پزشکی خانواده شان پسخوراند دادند. از ۲۳۷ بیماری که به سطح اول بازگشتند، نتایج ویزیت سطح دو ۱۷۰ بیمار (۷۱٪)، در پرونده سلامت ثبت گردید. ۴۶۳ بیماری که به سطح اول باز نگشتند، علت اصلی را آگاهی ذکر نمودند. میزان رعایت قواعد نظام ارجاع در خیلی از موارد در شهرستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی جیرفت تفاوت معنی داری وجود داشت ($P < 0/05$).

نتیجه گیری: وضعیت ارجاع به سطح دو، در مطالعه حاضر نامطلوب بود. پیشنهاد می شود، سهولت دسترسی به خدمات تخصصی سطح دو، آموزش های مربوط و مداخلات در زمینه آشنایی بیشتر مردم و کارکنان بهداشتی و درمانی با اهداف برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع انجام شود.

واژه های کلیدی: نظام ارجاع، پزشکی خانواده، مرکز بهداشتی درمانی

Abstract

Background and Objectives: Health care system is organized at three levels in order to increase efficacy and effectiveness and create justice and also people availability. Considering the three levels of primary health care, access of people to specialized services through referral system is possible. With regard to the importance of referral system in family physician program, this study was performed to evaluate the function of referral system and network system in jiroft University of Medical Sciences.

Methods: This analytic study was performed in in the first half year of ۱۳۹۳. Thirty percent of health centers (۱۹ centers from ۶۸) which implement the family physician program and rural insurance coverage by medical universities of Jiroft were randomly selected. In each center, ۸-۷ patients who were referred to level ۲ by their family physician and received necessary services were evaluated. They were at their homes at inquiry time.

Results: From ۷۰۰ patients who received the level ۲ services, ۴۸۳ cases (%۶۹) were females and ۲۱۷ (%۳۱) were males. One hundred and eighty-Two cases (۲۶%) had referral form from health house. Only (%۵۶/۴) ۳۹۵ persons referred to the centers because of diagnosis of family physician. For ۲۳۸ (۳۴%) of cases, the specialists wrote the results of their evaluation in feedback form. Of ۲۳۷ patients who returned to the first Level, the evaluation results of the ۱۷۰ patients (۷۱%) was recorded in the health record Only ۱۴۹(%۱۰,۵) of patients returned to their family physicians. Four hundred Sixty-Three of patients did not return to their family physician because of lack of knowledge. ☒

Conclusion: The referral situation to the level ۲, in the present study were poor. Recommended, ease of access to specialized services level ۲, and interventions in the field of education and healthcare workers, people familiar with the objectives family physician program and Referral System.

Keywords: Referral system, Family physician, Health care center.